

גוטרש הולך, וזה הזמן להתערב במרוץ

22.10.2026 | ד"ר עדי שורץ written by

המרוץ לבחירת המזכ"ל הבא של האו"ם נקלע למבוי סתום. אף אחד משבעת המועמדים הרשמיים שהוצגו עד עתה אינו זוכה לתמיכת החברות הקבועות במועצת הביטחון. שלושת המועמדים שנחשבו למובילים [?] רבקה גרינספאן מקוסטה ריקה, רפאל גרוסי מארגנטינה וקרולין רודריגס-בירקט מגיאנה [?] נתקלו בהתנגדות מצד מעצמות המחזיקות בזכות וטו.

לפי דיווחים בתקשורת האמריקנית, ממשל טראמפ לא מרוצה מאף אחד מהמועמדים ומעוניין לבחון שמות נוספים. אחת האפשרויות שעלו היא לאנה נוסייבה, שרה בממשלת איחוד האמירויות ולשעבר שגרירתה באו"ם. נוסייבה גינתה את טבח 7 באוקטובר, אך בהמשך מילאה תפקיד מרכזי בקידום החלטות שהפעילו לחץ על ישראל במועצת הביטחון. מועמדותה עדיין אינה רשמית, אך הופעת שמה בתקשורת מלמדת שהמרוץ פתוח.

לישראל אסור להמתין. מזכ"ל האו"ם ממנה בעלי תפקידים, מקים ועדות בדיקה, משפיע על דוחות וקובע במידה רבה אילו אירועים יעמדו במוקד תשומת הלב של הארגון [?] ומאילו אירועים יתעלמו. עשר שנות המזכ"ל היוצא, אנטוניו גוטרש, המחישו את המחיר. האיש שטען כי טבח 7 באוקטובר "לא התרחש בחלל ריק" לא יצר אמנם את המנגנון האנטי-ישראלי באו"ם, אבל העניק לו לגיטימציה ואפשר לו להמשיך ולהתפתח כמעט ללא הפרעה.

רשימת דרישות

על כן, ישראל וידידותיה אינן צריכות להסתפק בניסיון לזהות מי מהמועמדים יהיה הרע במיעוטו. עליהן להציב בפני כל מועמד דרישות ברורות ולבקש תשובות עוד לפני הבחירה. המזכ"ל הבא צריך להתחייב לפעול להפסקת פעילותה של אונר"א; לתמוך בביטול סעיף 7 במועצת זכויות האדם, המייחד לרעה מדינה אחת בלבד [?] את ישראל; ולדרוש בחינה מחודשת של הוועדות והיחידות הקבועות, שתכליתן לקדם את הנרטיב הפלסטיני ולבודד את ישראל. במקביל, עליו להורות על פרסום מלא של תקציביהן, מצבת כוח האדם שלהן ומקורות המימון שלהן.

על המזכ"ל החדש לקבוע כללים שימנעו מינוי שליחים, חוקרים ובעלי תפקידים שהתבטאו מראש נגד ישראל או תמכו בחרמות עליה. עליו לפעול להגבלת משך ועדות החקירה, תקציבן וסמכויותיהן, ולדרוש את סגירתן של ועדות בעלות מנדט בלתי מוגבל. עליו להפסיק את שיתוף הפעולה של האו"ם עם ארגונים הקשורים לחמאס, לג'יהאד האיסלאמי, להסתה או לאלימות, ולהבטיח את פיטוריהם של עובדי או"ם שסייעו לטרור, הפיצו אנטישמיות או הסתירו מידע על מעשים כאלה.

המזכ"ל הבא צריך להתחייב להחיל על ישראל את אותם כללים של דיווח, חקירה וגינוי המוחלים

על מדינות אחרות. לבסוף, עליו לפרסם מדי שנה דין וחשבון פומבי על הצעדים שנקט לצמצום המנגנונים המפלים ולהבטחת הניטרליות של הארגון.

עולים למגרש

זו המשמעות של נקיטת עמדה פעילה בזירה המדינית ² לא להמתין למינוי גרוע נוסף ולהנחתות חדשות על ישראל, אלא לפעול מראש ולהשפיע על כללי המשחק. ספק אם כל הדרישות האלה יתקבלו. גם המזכ"ל הבא יעמוד בראש ארגון שבו מובטח כמעט תמיד רוב אוטומטי נגד ישראל. אפילו המזכ"ל הטוב ביותר לא יוכל לשנות לבדו את האו"ם.

אבל זו אינה סיבה להישאר מחוץ למגרש. ישראל צריכה לעלות עליו, להשמיע את קולה, להציב דרישות, לגייס שותפים ולהיאבק. ייתכן שחלק מהמאמץ לא יישא פרי, וייתכן שגם המזכ"ל הבא יאכזב. אבל לפחות יהיה ברור מה ישראל דורשת, כיצד אמור להיראות יחס הוגן כלפיה, ומי מהמועמדים מוכן להתמודד עם האפליה השיטתית נגדה. גם כאשר אי אפשר להשיג הכל, אין הצדקה לוותר מראש על עצם המאבק.

פורסם ב-JNS ישראל, בתאריך 22 באוקטובר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.